

Driestoponiemen in de streek van Diest / Erfnamen functioneler dan familienamen in oostelijk Belgisch-Limburg

Frans Claes en J. Molemans

bron

F. Claes en J. Molemans, *Driestoponiemen in de streek van Diest / Erfnamen functioneler dan familienamen in oostelijk Belgisch-Limburg* (Mededelingen van de Vereniging voor Limburgse Dialect- en Naamkunde, Nr. 28). Hasselt 1984

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/clae005drie01_01/colofon.htm

© 2006 dbnl / Frans Claes & erven J. Molemans

dbnl i.s.m.

Driestoponiemen in de streek van Diest [door Frans Claes S.J.]

Naar aanleiding van wat jubilaris M. Gysseling enige jaren geleden in dit tijdschrift over driesen heeft geschreven⁽¹⁾, wil ik hier een overzicht geven van de driestoponiemen in de streek van Diest. Voor dit overzicht maak ik gebruik van het toponymisch materiaal dat ik verzameld heb over de vroegere heerlijkheden Webbekom en Kaggevinne, die de huidige dorpen Webbekom, Assent, Kaggevinne, Schaffen en Molenstede omvatten, van het materiaal van mijn vader, H. Claes, over Bekkevoort, en van de toponymische verhandelingen van G. Degeling, over Diest, en van F. Cleeremans, over Halen en Loksbergen⁽²⁾.

Bij mijn overzicht wil ik in het bijzonder de betekenis van de term dries in de gevonden toponiemen nagaan. Ik herinner eraan dat Gysseling als voornaamste betekenissen van dries vermeldt: 1) tijdelijk rustend akkerland, in de gehele Nederlanden en in Noord-Duitsland ten noorden van de Main, en 2) dorpsplein, in Vlaams-België min de Kempen en de Polders.

Voor het huidige taalgebruik heeft het *Woordenboek van de Brabantse dialecten* (deel 1. Assen, 1967) enige betekenissen van dries als dialectwoord opgenomen, die blijkbaar afgeleid zijn van de eerste betekenis bij Gysseling: huisweide (p. 184), laaggelegen vochtige grond (p. 195), grond van slechte kwaliteit (p. 197), gemeenteweide, vroente (p. 209) en weide, grasland (p. 210). Deze betekenissen leven volgens dit woordenboek nog in Oost-Brabant. Voor de onmiddellijke omgeving van Diest worden vermeld: de betekenis ‘huisweide’ te Molenstede en Schaffen en de betekenis ‘weide, grasland’ te Halen⁽³⁾. De grondbetekenis is hier telkens wel wat Molemans als de specifieke betekenis van dries in de Kempen beschouwt: ‘onrendabel (hoog of laag gelegen) land, vaak in de zin van een bij de woning gelegen perceel weiland (de huis- of schaapsdries)’⁽⁴⁾.

(1) M. Gysseling, Driesen, in *Naamkunde* 7, 1975, p. 258-265.

(2) Deze verhandelingen, respectievelijk in 1927 en 1928 gemaakt aan de KU Leuven, worden in handschrift bewaard op het Instituut voor Naamkunde te Leuven. Voor mijn toponiemen van Diest, Halen en Loksbergen verwijst ik naar deze verhandelingen en de erbij horende klapper.

(3) Zie F. Claes, Dries als Hagelands woord, in *Oost-Brabant* XV (1978), p. 31-32.

(4) J. Molemans, Profiel van de Kempische Toponymie, in *Naamkunde* 9 (1977), p. 27.

Voorde negen bovenvermelde plaatsen in destreek van Diest heb ik in totaal 116 driestoponiemen gevonden. Hierbij is er een opmerkelijke ongelijkheid: de twee dorpen ten noorden van de Demer, Schaffen en Molenstede, die tot de Kempen behoren, tellen meer driestoponiemen dan de zeven andere, Hagelandse, plaatsen samen, zoals uit het volgende tabelletje blijkt:

Schaffen	46	Loksbergen	7	Kaggevinne	2
Molenstede	16	Webbekom	7	niet juist ge-	
Bekkevoort	14	Assent	5	lokaliseerd	1
Halen	13	Diest	5		

De oudste vermelding van een van deze driestoponiemen dateert van 1243. Dan is er op het gehucht Rotem te Halen sprake van ‘allodium nostrum quod appellatur Allaerts-Dries’. Deze *Alaartsdries* wordt een jaar later een perceel ‘terre’, akkerland, genoemd. Tegen het einde van de 13de eeuw, in 1294, vinden we het simplex *Dries* als naam van een wijk te Diest: er wordt gesproken over een huis ‘iuxta driscum’. Later, in 1314, wordt een huis ‘op den driesch’ zelf vermeld. Over de eigenlijke betekenis van dries in dit toponiem hebben we geen volledige zekerheid. Het is goed mogelijk, zoals Degeling zegt, dat dries hier ‘gemene weide’ betekende. Dit kan bevestigd worden door het feit dat de Dries bij de rand van de stad Diest gelegen was, waar nu ook nog de Kautershoek (kouter, gemeenschappelijk akkerland) is.

Voor de 14de eeuw heb ik in een cijnsrol van de Commanderij van Bekkevoort uit 1321 drie Bekkevoortse driestoponiemen gevonden: *Widendriesch*, het enkelvoudige *Triscum* en *Vrunendrische*, *Vronendrisch*⁽⁵⁾. Uit dezelfde eeuw dateren nog de oudste vermeldingen van de *Kruisdries* te Halen in 1367 en van de *Kleine Dries* te Diest, bij de al vermelde wijk Dries, in 1393. Verder heb ik nog 8 driesnamen voor het eerst in de 15de eeuw aangetroffen, 33 in de 16de eeuw, eveneens 33 in de 17de eeuw, 31 in de 18de en 4 in de 19de eeuw. Tot in de recente tijd werden er dus driestoponiemen gevormd.

Van al die toponiemen heb ik de omschrijvingen nagekeken die, vooral bij de oudste vermelding, gegeven worden om het perceel te karakteriseren, als akkerland, weiland, bos enz. Allereerst merk ik op dat ik in de streek van Diest de tweede betekenis van Gysseling, dorpsplein, geen

(5) ARA (= Algemeen Rijksarchief Brussel), Kerkarchief van Brabant 16418, nrs. 5, 31, 53, 58.

enkele keer gevonden heb, hoewel die elders in Oost-Brabant vaak voorkomt⁽⁶⁾.

De oudste gevonden omschrijving, van de *Alaartsdries* te Rotem-Halen in 1244 als akkerland, heb ik boven al vermeld. Over de boven ook vermelde *Kruisdries* wordt in 1404 gezegd dat er vroente, gemeentegrond, op gelegen was ('de vroente jacente op den cruysdriesch'); in 1428 horen we dat er op deze Kruisdries een huis stond, in 1462 dat er een 'eusel', schrale weide⁽⁷⁾, op gelegen was, in 1522 dat er 'lant' (akkerland) was en in 1533 weer dat er 'bempt' (natte weide of hooiland) was. De *Eikeldries* te Loksbergen kenmerkt men in 1453 als 'campum', vermoedelijk een vertaling van 'veld', oorspronkelijk onbebouwde grond, later akkerland⁽⁸⁾; ditzelfde perceel wordt echter in 1509 'beempt' en in 1705 'weyde' genoemd. Eveneens weiland was in 1459 'een eeusel' te Webbekom, 'geheiten gemeynlic den driesch'; in 1632 wordt dit perceel 'rauw weijde' genoemd, maar in 1765 is het 'dries ... synde actuelyck lant'⁽⁹⁾. Te Bekkevoort is er in 1466 ook 'een stuc lants ... geheiten maerdriesch'⁽¹⁰⁾.

In totaal heb ik, afgezien van omschrijvingen met het woord 'dries' zelf, de volgende karakterisering gevonden van percelen met een driesnaam: in 43 gevallen wordt zo'n perceel als 'lant', akkerland, omschreven, in 12 gevallen als bos, in 7 gevallen als beemd, in 4 gevallen als schavei, d.i. onvruchtbare zandgrond⁽¹¹⁾, in 3 gevallen als weide, in 2 gevallen als eeuwsel, in 2 gevallen als een bij een huis gelegen boomgaard, in 1 geval als schom, d.i. volgens het MNW onvruchtbare heidegrond, in 1 geval als vroente, gemeentegrond, en in 1 geval als 'heijhoeue', d.i. heidegrond⁽¹²⁾.

De omschrijvingen van de percelen met een driesnamen lopen dus nogal uiteen. Het element onvruchtbaarheid valt echter verscheidene keren op, alsook het feit dat deze percelen vaak van bestemming veranderden en van weiland naar akkerland overgingen of omgekeerd.

(6) Zie bijv. C. De Vos, Driesen in het Hageland, in *Oost-Brabant* XV (1978), p. 27-30, en C. Wolfs en F. Scheys, Driesen te Lubbeek, in *Oost-Brabant* XIX (1982), p. 253-277.

(7) W.J.J. Pijnenburg, Eeuwsel, in *Naamkunde* 8 (1976), p. 1-53.

(8) J. Molemans, a.a., p. 26 en 33-34, en M. Gysseling. Voornaamste bestanddelen van Zuidnederlandse plaatsnamen, in *Naamkunde* 13 (1981), p. 78.

(9) ARA, Fonds van de stad en de heren van Diest 64, 47 v°; 87, 112; 80, 449.

(10) Rijksarchief Hasselt, Zelem, Heerlijkheid, 9/3, 5 v°.

(11) Het heeft ongeveer dezelfde betekenis als heide: J. Helsen, Plaatsnamen der Antwerpsche Kempen, Leuven-Brussel, 1938, p. 16-17.

(12) J. Molemans, a.a., p. 26.

Opmerkelijk is zo bijv. nog een perceel bos te Kaggevinne in 1516, dat genoemd werd ‘dat vyn oft den ossen driesch’⁽¹³⁾. Blijkbaar was daar bij een ven een weinig vruchtbaar stuk grond, dat min of meer braak lag en waar eerst ossen geweid werden, maar dat later bos geworden was.

Bij een van de oudste omschrijvingen, van de *Kruisdries* in 1404, heb ik de betekenis vroente, gemeentegrond, vermeld, die overigens ook te vinden is in de bovenvermelde samenstelling *Vrunendrische/Vronendrisch* in 1321. Nu waren juist ook de laatste percelen waarvoor ik in Webbekom in de tweede helft van de 18de eeuw het woord dries nog als soortnaam heb gevonden, te voren lang gemeentegrond geweest. Vroeger werden ze meestal ‘gemijne heijde’ genoemd⁽¹⁴⁾. Op die plaats is er in 1762 sprake van ‘twee parcellen landts te vooren driesch’, ca. 1780 van vijf zillen (1 ha 60 a) ‘bempts oft driesch’ en negen bunder (11 ha 70 a) ‘driesch’ en in 1783 van acht bunder (10 ha 40 a) ‘driesch’⁽¹⁵⁾. Ook in latere tijd zag men dus nog een relatie tussen gemeentegrond en dries.

De bepalende bestanddelen van de samengestelde driestoponiemen zelf zijn van zeer uiteenlopende aard. In 15 gevallen is het een persoonsnaam, waarschijnlijk vaak van de eigenaar, en in 6 gevallen een ander toponiem waarbij of waarin de dries gelegen was. Deze bepalingen leren ons uiteraard niets over de aard van de grond die dries genoemd wordt.

In 16 gevallen wordt een driesnaam bepaald door de naam van een dier. Zo zijn er 4 Ganzendriesen, 4 Ossendriesen, 2 Lammerdriesen, 2 Kalverdriesen, 1 Peertsdries, 1 Kauwdries, 1 Pauwdries en 1 Vogeldries. Hier vinden we telkens namen van dieren die dicht bij het huis gehouden werden, maar ook tweemaal in het wild levende vogels (Kauwdries, Vogeldries). Deze laatste benamingen hebben vermoedelijk dezelfde betekenis als het Middelnederlandse *vogelweide*, nl. akkerland dat ongeschikt is voor akkerbouw.

In 16 gevallen wordt een driesnaam bepaald door de naam van een plant of vrucht. Zo heb ik 3 Wittedriesen en 1 Widendries (waarschijnlijk van het Middelnederlandse *wide*, teenwilg) gevonden, 2 Eikeldriesen, 1 Beukendries, 1 Kriekendries, 1 Perendries, 1 Biezendries, 1 Klaverdries, 1 Heidedries, 1 Korendries, 1 Kolendries, 1 Heggedries en 1 Houten dries

(13) ARA, Schepengriffies van het arr. Leuven 337, 117 v°.

(14) Bijv. in 1710: ARA, Schepengriffies ... 359, 1.

(15) ARA, Schepengriffies ... 369, 250; 2276, 149 en 151; Stadsarchief Diest, Bundel Kaggevinne 1.

(in dit laatste geval gaat het over bos). Meestal gaat het hier blijkbaar over grond dicht bij een huis of over onbebouwde grond.

Minder relevant zijn 17 gevallen waarin een driesnaam bepaald wordt door een adjectief. Zo heb ik 4 Kleine en 3 Grote Driesen gevonden, 3 Lange Driesen, 2 Oude en 2 Hoge Driesen, 1 Bovenste, 1 Droge en 1 Nederdries. Als eerste lid heb ik dries maar één keer gevonden, in ‘den driesch block’, in 1542 akkerland te Schaffen. Een *blok* was een afgesloten, omheind perceel, vaak uit de heide ontgonnen⁽¹⁶⁾. Verder heb ik nog 27 bepalingen van allerlei aard gevonden, soms van onduidelijke oorsprong. Voor de bodemgesteldheid zijn hieronder nog van belang de samenstellingen *Maasdries*, een schaarbos te Kaggevinne in 1574, waarin *maas* vermoedelijk ‘slijk, modder’ betekent, en *Poeldries*, akkerland te Bekkevoort in 1594. Tenslotte heb ik nog 18 keer het enkelvoudige *Dries*, het verkleinwoord *Drieske* of het meervoud *Driesen* als toponiem gevonden zonder een nadere bepaling.

Driestoponiemen kunnen dus in de streek van Diest zowel op weide en bos als op akkerland of op onvruchtbare en onbewerkte grond slaan. Deze laatste betekenis schijnt echter oorspronkelijk, met ook de betekenis ‘gemeentegrond’, de overhand te hebben gehad. Later is dries meer gaan slaan op een perceel onbewerkte grond bij een hoeve waar dieren, ossen, lammeren, kalveren of paarden grazen, waar ganzen of pauwen lopen of waar perebomen of kersebomen staan.

Voor de betekenis van *dries* komt de streek van Diest niet overeen met de rest van Brabant, ook van Oost-Brabant, waar het woord ook ‘dorpsplein’ betekent, maar met de Kempen, waar het alleen ‘onrendabel land, vaak een bij de woning gelegen weiland’ betekent. Deze betekenis is ook wel de reden waarom de Kempense dorpen bij Diest, Schaffen en Molenstede, met meer zandgrond, een zoveel hoger aantal driestoponiemen hebben en ook waarom het woord in die twee dorpen nu nog bekend is.

Leuven

Frans CLAES S.J.

(16) J. Molemans, a.a., p. 34.

Erfnamen functioneler dan familienamen in oostelijk Belgisch-Limburg [door J. Molemans]

0.

Een alias-reeks als *Jan Roex alias Coussen alias Schrijvers* voor een man (en eventueel een vrouw) is gewoon in de schepenprotocollen (1526-1796) en andere archivalia van de Belgisch-Limburgse gemeente Opglabbeek, en bij uitbreiding ook van andere plaatsen in oostelijk Limburg. Dezelfde Jan kan elders vermeld staan als *Jan Coussen alias Roex, Jan Roex alias Schrijvers, Jan Coussen* en *Jan Schrijvers*. Voor genealogen een meestal niet of moeilijk te ontwarren wirwar.

Wat is er eigenlijk aan de hand? Twee naamtypes spelen op elkaar in, nl. de familienamen en de erfnamen⁽¹⁾ die daarenboven meestal van familienamen afgeleid zijn. In de praktijk bleken en blijken de erfnamen een even belangrijk zoniet belangrijker middel tot identificering te zijn dan de familienamen. Bij het raadplegen van geschreven bronnen en tot voor korte tijd ook van de volksmond m.b.t. de Oostlimburgse regio, moeten wij ons dan ook vrijwel steeds de vraag stellen of iemand met zijn werkelijke familienaam, soms in een alias-vorm⁽²⁾, dan wel met de naam van het erf dat hij bewoont en/of bezit aangeduid wordt. Een paar voorbeelden ter verduidelijking. *Jan Rocx alias Vaesen* (zijn ouders wonen op *het Vasen*) huwt op 16.11.1773 met *Mechtildis Waeben alias Kimpen* (haar ouders zijn eigenaars van het *Kimpen*); het is gewoon ze elders vermeld te vinden als *Jan* en *Mechel Brans*, daar zij zich op *het Brans* gingen vestigen. Zelfs wanneer een familie een goed voor een tijd huurde, kon de erf- de familienaam in de praktijk verdringen: *Arnold Vliegen alias Sijmkens alias Drogen* uit het buurdorp Meeuwen huwt op 26.1.1784 met *Maria Lucia Geerkens* en vestigt zich als pachter op het goed *Klaaskens*; enige tijd later staan zij in de gichtregisters vermeld als

- (1) Wij maken een onderscheid tussen huis- en erfnamen, zowel zakelijk als linguïstisch. Bij erven treedt, in tegenstelling met huizen (vooral in stadscentra en in veel mindere mate in dorpscentra), het isolatieve aspect naar voren: Erven zijn (waren) afgezonderde, in de Kempen door houtkanten besloten of geïsoleerde domeinen, met aangelegen blokken land (*Huiskamp* of *-veld*) van 1 à 10 ha. Zie hierover ook J. MOLEMANS, Van persoons- tot erfnaam, in: *Vlaamse Stam* 12 (1976), blz. 345-354, i.c. blz. 346.
- (2) Dit in twee richtingen: *Jan Hermans alias Schreurs*, of *Jan Schreurs alias Hermans*.

Arnold en Lucie Kleskens (dialectisch voor *Klaaskens*). Wij kunnen deze voorbeelden met tientallen uitbreiden.

Daar wij sinds geruime tijd een onderzoek, zowel geografisch als historisch en naamkundig, op de Belg.-Limb. gemeente Opglabbeek geconcentreerd hebben⁽³⁾, willen wij onze bevindingen betreffende de wisselwerking tussen familie- en erfnamen voor deze gemeente, die als voorbeeld voor de regio kan gelden, op een rijtje zetten.

1. Geografische spreiding van het type erfnaam ‘tot (te) Jansen’

Over de spreiding van dit soort erfnaam kunnen wij alleen een zekere uitspraak doen over het Belgisch-Limburgse gebied dat onder de Kempen ressorteert. Ten oosten van de lijn (Neer-, Over-)Pelt - Eksel - Hechtel - Helchteren - Houthalen - Zonhoven - Hasselt dragen alle boerderijen (en een aantal huizen in de dorpscentra) niet enkel namen, maar deze zijn voor meer dan 90% afgeleid van de namen van de oudst bekende eigenaars, resp. bewoners (15de-16de eeuw). In het oostelijk Limburgs gebied werkte dit naamgevingsprocédé systematisch, d.w.z. iedere winning heeft een meestal van een familienaam afgeleide naam⁽⁴⁾. In het westelijk deel van de Limburgse Kempen is zulks een rariteit. De verklaring voor deze tegenstelling dient ongetwijfeld op het socio-economische vlak gezocht te worden. Het systeem bleek perfect te werken in gemeenschappen die tot vorige eeuw zuiver agrarisch, vrij geïsoleerd en weinig mobiel waren⁽⁵⁾, en waar eigenaar en bewoner van een erf meestal identiek waren, wat in genoemd oostelijk deel van de Limburgse Kempen en aansluitend het Maasland grotendeels het geval was. In het westelijk deel van de Limburgse Kempen was de toestand anders. In de meeste gemeenten aldaar ontstond in de 16de eeuw een vorm van leurhandel, bekend als de teutenhandel, was de samenleving minder honkvast, was er meer in- uitwijking en ontstond het type van de boer-leurhandelaar.

- (3) J. MOLEMANS en J. MERTENS, m.m.v. D. HUYGE, E. PAULISSEN, L. VAN IMPE, Historisch-naamkundige studie van Opglabbeek. Te verschijnen september 1984.
- (4) Door mij onderzocht werden de oostelijk-Limburgse gemeenten As, Bocholt, Ellikom, Kaulille, Kleine-Brogel, Neerglabbeek, Niel-bij-As. - Uitgegeven in de reeksen *Monografieën en Toponymica* van het Instituut voor Naamkunde in Leuven.
- (5) Huwelijken van Opglabbekenaren met niet-Opglabbekenaren kwamen miniem voor (minder dan 10%). Vandaar thans het gezegde: ‘In Opglabbeek is iedereen familie van iedereen’.

Om de hierboven geschetste dualiteit binnen een groot deel van het Belg.-Limburgse gebied nog wetenschappelijker te ondersteunen, zouden wij moeten kunnen beschikken over degelijke sociologische en demografische studies, wat jammer genoeg niet het geval is. Het tot dusver gevoerde naamkundig onderzoek is een hint dat zulke studies wellicht revelerend zouden zijn.

Het is evident dat de socio-economische omstandigheden die in de Limburgse Kempen golden, ook elders konden (kunnen) voorkomen. Meteen rijst dan de vraag of dit zijn weerslag had op de naamgeving. In de literatuur wordt wel eens gewag gemaakt van erfnamen van het type 'tot (te) Jansen'⁽⁶⁾, maar het biedt te weinig houvast tot een vergelijkende studie.

2. De Opglabbeekse erven

2.1. AANTAL ERVEN

De volgende tabel geeft een overzicht per eeuw en per nederzetting (gehucht) van het aantal erven. Over de toestand in 14de en 15de eeuw zijn wij niet geïnformeerd, daar de doorlopende bronnen eerst in 1522 beginnen.

	16de e.	17de e.	18de e.	19de e.
Opglabbeek-Dorp	12	15	24	37
Ophoven ⁽⁷⁾	19	19	23	35
Louwel ⁽⁸⁾	13	14	23	31
Broekkant	4	4	5	7
Hoeve	2	2	4	4
	50	54	79	114

In vier eeuwen is het aantal erven meer dan verdubbeld, vooral te verklaren door erfdelingen, die vóór de 18de eeuw zeldzaam waren: tussen 1500-1700 hadden slechts twee delingen plaats, nl. van *het Roeks* en *het Vinken*, ook twee winningen met uitgestrekte landerijen. Vóór de 18de eeuw hield men zich blijkbaar strikt aan het recht van 'primogeni-

(6) Cf. J. MOLEMANS, Van persoons- tot erfnaam, o.c. 1976, blz. 352-353.

(7) Met de subentiteiten *Roeks-* en *Stegereinde*.

(8) Met het deelgehucht *Vinkenkant*.

tur' of eerstgeboorterecht: Na het overlijden van beide ouders had de oudste zoon per definitie recht op woning, hof en moestuin; daarnaast had hij ook nog zijn aandeel in de overige goederen. De delen waarop zijn broer(s) en/of zuster(s) recht hadden, kocht hij meestal terug. Slechts in uitzonderlijke gevallen verkocht de oudste zoon zelf zijn aandeel aan een broer of een zwager.

In de 18de eeuw hadden er 14 erfdelingen plaats, in de 19de eeuw 24. Wat de 19de eeuw betreft moeten wij er rekening mee houden dat het landbouwareaal toen door heideontginningen toenam, vooral na 1830. In de 19de eeuw werden ook nieuwe woningen opgetrokken (o.m. *Bergske, Das, Jannissen, Wever*).

Bij een erfdeling werd het goed meestal in twee verdeeld, soms in drie delen (*Gebelen* en *Reimkens* in de 18de e.; *Bieskens, Engelen, Hagens, Jannis* en *Groot Vinken* in de 19de e.), uitzonderlijk in vier delen (*Berger* in de 18de e.).

Na een deling werden één (soms twee en drie) nieuwe woningen opgetrokken, die veelal een specificerende naam kregen:

- 1) Naar de familienaam van de nieuwe, meestal ingetrouwde eigenaar: *Aarden* (Dries 2), *Bos*, verkort uit *Vandenbosch* (*Berger* 2), *Dan(i)els* (Roeks 2), *Habex* (Reimkens 2), *Hellings* (Kremers 2), *Meerten* (Gerits 2), *Paredis* (Hanskens 1), *Simons* (Bamps 2).
- 2) Naar de voornaam van de nieuwe erfman: *Geliam* (*Gebelen* 1), naar Wilhelm of Geliam Zegels; *Hubes* (Dries 4), naar Hubert Maesen; *Kobeke* (Dries 3), naar Jacob Gabriels.
- 3) Soms werd ook naamvormend gewerkt met de klassieke tegenstellingen *groot/klein* (*Drogen, Koesen, Steger* en *Vinken*); *oud/nieuw*, hoewel het onderscheidend bestanddeel *oud* - althans in de geschreven bronnen - meestal achterwege blijft⁽⁹⁾.

2.2. GROOTTE VAN DE ERVEN

Voor Opglabbeek beschikken wij over een bunderlijst van omstreeks 1800, waarin alle erven met hun grootte, aangeduid in bunders en kleine roeden⁽¹⁰⁾, vermeld worden:

- (9) *Nieuw* (Bamps, Bieskens, Drogen, Gerits, Hoeve, Krijns, Kuppens, Pauls, Schas), *Oud* (*Berger, Gebelen, Hoeve, Krijns, Pauls*).
- (10) Eén bunder telde 20 grote of 400 kleine roeden. De grootte van 1 bunder kon van streek tot streek en zelfs van plaats tot plaats verschillen. In Belgisch-Limburg had een bunder 18 verschillende waarden. Voor Opglabbeek gold de zgn. St.-Servaasmaat: 1 bunder kwam overeen met 84 a 48 ca en 50 duizendsten.

	Dorp	Louwel	Ophoven	Broek(kant)	Hoeve
Van 0 tot 1 bunder	9	4	1		
Van 1 tot 3 bunders	1	1			
Van 3 tot 5 bunders	2		1		2
Van 5 tot 10 bunders	6	8	7	5	2
Van 10 tot 15 bunders	2	8	6		
Van 15 tot 20 bunders			2		
Van 20 tot 25 bunders	1	2	5		
Van 25 tot 30 bunders			1		
Van 30 tot 35 bunders	2				
Van 35 tot 40 bunders	1				
Van 40 tot 45 bunders			1		
	24	23	23	5	4

21 van 79 erven hadden een oppervlakte van minder dan 5 bunders, merendeels in het Dorp te situeren, waar ook een aantal ambachtslieden en kleine handelaars woonden maar tegelijk landbouwers waren.

De meeste winningen hadden een oppervlakte land (bouw- en hooiland, hedevelden en evtl. moerasgrond) tussen de 5 en 10 bunders (28) en 10 à 15 bunders (16).

Naar Kempische maatstaven bezaten een vijftal erven een bijzonder grote oppervlakte land: *Schrijvers* op het Roekseinde in Ophoven (27 bunders 204 roeden), *Bieskens* in het Dorp (31 bunders 218 roeden), *Engelen* in het Dorp (33 bunders 186 roeden), *Linden* in het Dorp (36 bunders 211 roeden) en *Krijns* in Ophoven (43 bunders 197 roeden). De eigenaars van deze erven vervulden belangrijke functies, vaak van vader op zoon, in het gemeentelijk en juridisch beleid; de erven bezaten ook een omvangrijke veestapel.

3. De Opglabbeekse erfnamen

3.1. INDELING

3.1.1.

De meeste erfnamen zijn afgeleid van FAMILIENAMEN⁽¹¹⁾,

(11) In twee gevallen gaat de erfnaam terug op een familienaam van een vrij recent ingeweken familie, waardoor de oudere erfnaam verdrongen werd: *Lemmens* heeft *Linden* verdrongen (naar Jan Michiel Lemmens, 1804-1887), en *Peters* i.p.v. de oudere erfnaam *Kempers* (naar Mathijs Peeters, 1769-1848).

In twee gevallen is zulke nieuwe erfnaam wel vermeld geworden, maar heeft hij zich niet in de volksmond kunnen doorzetten, nl. *Janssen* i.p.v. *Bieskens* (naar Antonius Philippus Mathias Janssen, † 1827), en *Simons* i.p.v. *Bamps* 2 (naar Paulus Simons, 1773-1857).

type *Brans*, *Klissen*, *Wevers*. Meestal behoren deze familienamen tot de oudste laag die voor Oplabbeek uit de bronnen werd opgetekend.

3.1.2.

VOORNAMEN⁽¹²⁾, meestal voor jongere erven: *Augustijn* (naar Augustinus Bortscheit, † 1822), later verdrongen door *Driesen* (naar Andries Janssen, 1796-1871). - *Janen* (naar Sebastiaan Waeben, 1757-1829), later verdrongen door *Manen* (naar Hermanus Waeben, 1804-1879). - *Jannissen* (naar Johannes Dirx, 1818-1870). - *Geliam*, *Hubes*, *Kobeke* (zie 2.1).

3.1.3.

BEROEPSNAMEN⁽¹³⁾, ook voor jongere erven, al dan niet na een erfdeling: *Dekker* (Dries 1, naar Martinus Gabriels, 1846-1913, strodekker van beroep). - *Kuiper* (Koesen 2, naar de kuiper Jan Mathijs Martens, 1811-1876). - *Smid* (twee erven, naar meester-hoefsmid Peter Jan Vandeursen, 1815-1880, en naar de familie Stifkens, een 18de-19de eeuwse smedenfamilie). - *Wever* (twee erven, naar twee linnenweversfamilies, Goossens en Wevers: nomen est omen!).

3.1.4. Geografische namen

Deze kleine maar morfologisch zeer interessante groep erfnamen, in bepaalde gevallen ook tot familienamen ontwikkeld, vraagt een uitvoeriger toelichting.

Het betreft *-s-* en *-er-*afleidingen van de grondwoorden *bampt* (beemd), *beek*, *berg*, *broek*, *hoeve* en *steeg*.

- 1) BAM(P)S is de naam van een erf gelegen op de Broekkant tegen een *bampt*-of hooilandterrein aan de Bosbeek. Aanvankelijk werden de bewoners van het goed *inden Bampt* genoemd, later met suffigering *Bamp(t)s*.⁽¹⁴⁾ *Bam(p)s* is thans nog een frekwent voorkomende naam in Limburg, vooral in Midden-Limburg, met als variant *Bammens*, met reductie van het tweede lid uit *Bammans*.

- (12) Erfnamen afgeleid van voornamen kunnen ook tijdelijk optreden als expressieve varianten van bestaande erfnamen, zoals *Berben* (*Wever* 2, naar Barbara Hellings, 1793-1856, eerste echtgenote van de linnenwever Arnold Wevers). - *Janen* (identiek met *Bergske* 2, naar Adriaan Janssen, 1803-1858). - *Reinen* (identiek met *Bergske* 1, naar Renier of Rein Knoops, 1820-1883). - *Tijsen* (identiek met *Vasen Nieuw Huis*, naar Mathijs Berger, † 1839). - *Tonen* (identiek met *Wever* 1, naar de linnenwever Antoon Goossens, † 1816).
- (13) Soms figureren beroepsnamen tijdelijk als erfnamen, zoals: *Schoenmaker* (identiek met *Bergske* 2, naar de schoenmaker Adriaan Janssen, 1803-1858). - *Wever* (identiek met *Bamps* 2, naar de linnenwever Paulus Simons, 1773-1857).
- (14) a) 1539 Peter *inden* Bamp(t) Pouls *inden* Bampt soen; b) 1654 Heijn *Bamps*.

- 2) Het erf BEEKS situeert zich evenals *Bamps* op de Broekkant bij *de Kleine Beek*. *Op de Beek* en recenter *Beeks* fungeren eerst als erfnamen, concurreren vervolgens met de namen van de eigenaars van het goed, totdat *Beeks* een gangbare familienaam wordt⁽¹⁵⁾. Een familienaam ontwikkelt zich derhalve niet tot erfnaam, zoals hier meestal het geval is, maar omgekeerd ligt een erfnaam aan de basis van een familienaam.
- 3) BERGER is zoals *Broeker* en *Steger* een *-er*-afleiding, met name van *berg* in de betekenis van landduin of zavelberg. Het goed ligt in het noorden op de grens van Opglabbeek-Louwel met Gruitrode tegen een duinencomplex. Het site van dit erf wordt in de oudst bekende vermeldingen duidelijk omschreven: 1533 *den Hoff aen die Berghe*. - 1581 *den Hoff aendie Berge* tot Louwel, reeng. *dije Savelberge*. I.p.v. de voorzetselconstructie treedt later een *-er*-afleiding op: 1667 *den Bergher Hoeff*. - 1754 *te Berger*.
Deze erfnaam ligt tevens aan de basis van de familienaam *Berger*⁽¹⁶⁾, thans nog voorkomend in de zone Opglabbeek-Genk. Naast *Berger* kennen wij in Limburg Bergs en vooral *Bergmans*.
- 4) BROEKER, formeel vergelijkbaar met *Berger* en *Steger*, is een *-er*-afleiding van *broek* 'depressie', i.c. het Dorperbroek, een uitgestrekt moerasgebied waarin ook de schans ligt.
De naam van het erf *Broeker* werd en wordt nog overgedragen op de eigenaars van dit goed⁽¹⁷⁾, maar *Broeker* heeft zich niet tot een vaste familienaam ontwikkeld, althans niet in Opglabbeek en omgeving.
- 5) De erfnaam HOEVER, met anorganische *-t* ook HOEVERT⁽¹⁸⁾, is afgeleid van *hoeve* (Lat. mansus), landmaat bij de ontginning. Het is een geïsoleerd goed in de dalbodem van de Bosbeek en vergelijkbaar met de talrijke Kempische *hoeve*-namen die in relatie staan tot een laatmiddeleeuwse ontginningsbeweging.

- (15) a) 1618 het goet *op gen Beek*; 1676 de goederen *op de Beeek*. - 1766 *te Beekx*. b) 1600 Gijelen *op die Beeek* = 1602 Giel *Clerex alias opdie Beeek*. - (zoon) 1616 Jan *op die Beek* = 1618 Jan *Klerx*. c) Willem *Beeekx* × 1701 Maria *Roex*. - (zoon) Marten *Beeekx* × 1744 Catharina de Wilde.
- (16) a) 1522 Vaes *aen dij Berghe* - (zoon) 1561 Reijm *aenden Berch*. b) 1667 Jan *Loiers alias aen de Berghe* - (zoon) Reijner *Leurs alias aen de Bergh* - (zoon) 1713 Lambertus *Leurs alias Berger*. c) 1796 Andries *Berger*.
- (17) Bijv. 1766 Paulus *Rox* = Paulus *Broeker*. - Renier *Roex* (1894-1967) = Neer *Broeker*.
- (18) O.m. 1808 *te Hoevert*.

De *-er(t)*-afleidingen representeren het jongste stadium⁽¹⁹⁾. *Hoever(t)* heeft zich niet tot familienaam ontwikkeld, hoewel hij dikwijls op de bewoners van het goed werd (wordt) overgedragen⁽²⁰⁾.

- 6) STEGER is een *-er*-afleiding van *steeg* ‘smalle weg, voetpad; letterlijk: weg die stijgt’. De evolutie van *Steegmans/Indestege* tot *Steger* blijkt uit de chronologie van de vermeldingen⁽²¹⁾.

De erfnaam *Steger* werd ook overgedragen op eigenaars van het goed⁽²²⁾. Toch is *Steger* niet de gangbare familienaam geworden in Opplabbeek en omgeving, wel *Vanderste(e)gen*.

3.2. ERFNAAM MET DE STATUS VAN NEDERZETTINGSNAAM

De basisnederzetting is het individuele, resp. familiale erf, dat ofwel in een afgezonderde positie voorkomt, zoals *de Hoeve* in Opplabbeek, ofwel in groepsverband en dan hanteren wij de term gehucht, een collectief van hof(stede).

3.2.1. Distributie van de intern- en extern-lokaliserende voorzetsels

Wij vermelden enkel het aantal genoteerde voorzetsels in verbinding met de erfnamen (bijv. het goed genaamd *te Beeks*) en niet deze in verbinding met de namen van de bewoners der erven (bijv. *Jan op die Beek*).

	16de e.	17de e.	18de e.	19de e.	volksmond
TOT	7	13	-	-	-
TE	9	19	43	32	-
OP	1	8	-	5	4
AAN	3	2	1	-	-
BIJ	-	-	-	19	alle min vier

(19) a) 1580 Guederen genompt *opghen Hoeffve*. - 1654 het goet genaempt *op de Hoeffve* - 1771 goed genaemt *de Hoeve*. b) 1791, 1808 *te Hovert*.

(20) Bijv. 1718 Henricus *Langhoor* (eigenaar) = 1750 Henricus *Langers alias Hoever* = 1757 Henricus *Hoever*.

Recentier zijn de voorzetselconstructies: Peter Hendrik Neyens (1850-1918) = *Pierik van de Hoef*. - Philip Casters (1885-1965) = *Lips van de Hoef*.

(21) a) 1604 Bona dicta *te Stechmans*; b) 1651 Thonis Thonissen *in gheen Steege*; c) 1725 *Steger Hoff*, 1743 *te Steger*.

(22) Bijv. Franciscus *Rox* × 4.2.1755 Elisabeth *Vandersteghen* = 1796 Frans × Elisabeth *Stegher*.

Conclusies:

- 1) De intern-lokaliserende voorzetsels *tot* en *te* (gereduceerde vorm van *tot*) domineren in de historische attestaties; daarnaast in veel mindere mate *op* dat, zoals verder blijkt, in drie gevallen semantisch verantwoord is. *Tot* en *te* kwamen ook voor in verbinding met de namen van de drie kerngehuchten van Opglabbeek (*Opglabbeek-Dorp*, *Louwel*, *Ophoven*), maar zijn nadien verdrongen door *in*. Bij de overige nederzettingen treedt *op* als lokaliserend voorzetsel op. Naar hun site zijn deze laatste meestal uitbreidingen of uitlopers van de kerngehuchten: *Broekkant*, *Roeks-* en *Stegereinde* bij het kerngehucht *Ophoven*, *Vinkeneinde* bij *Louwel*. Een uitzondering vormt *de Hoeve* die in afgezonderde positie voorkomt.
- 2) *Op* treedt historisch op in verbinding met drie erfnamen, nl. *Beeks* (in vermeldingen als *op de Beek*, jonger *te Beeks*), *Bergske* (ligging op een weghelling) en *Hoeve* (afgezonderd domein).
- 3) Opmerkelijk is dat het voorzetsel *te* nog frekwent in 19de-eeuwse bronnen geattesteerd is m.b.t. erfnamen, bijv. 1825 *te Meerten*, 1826 *te den Wever*, 1833 *te Rutten*, 1857 *te Drees*, enz. Bij de gehuchtnamen is *te* dan al lang niet meer gebruikelijk, wel *in* en *op*.
- 4) Het louter plaatsaanduidende voorzetsel *aan* treedt alleen op bij de oudere variant van de erfnaam *Berger*, nl. *aan de (Zavel)bergen*.
- 5) In de volksmond treedt thans bij de erfnamen altijd *bij* op, behalve bij *Bergske*, *Hoeve* en *Kimpen* die met *op* verbonden worden. Voor *Hoeve* (isolatief) en *Bergske* (hogere ligging) is dit laatste normaal, maar *op Kimpen* is ongewoon, te meer daar *op* ook nooit historisch met deze erfnaam voorkomt. De verbinding met *bij* is vertrouwelijk. Dit voorzetsel komt voor het eerst in 19de-eeuwse bronnen (vooral de Burgerlijke Stand) voor, in verbinding met erfnamen afgeleid van a) voornamen: Bij Augustijn (Berben, Geliammen, Tijsen, Tonen); b) familienamen van recente eigenaars: Bij Gabriels (Habex, Janssen); c) beroepsnamen: Bij de Dekker (Kuiper, Smid).

3.3. ERFNAMEN FUNCTIONELER DAN FAMILIENAMEN

In Opglabbeek maar ook in andere gemeenten uit de Oostlimburgse regio bleken en blijken de erfnamen voor het sociaal verkeer belangrijker te zijn dan de familienamen, ook nadat deze laatste een officiële status gekregen hadden.

3.1.1.

Zoals gezegd kunnen wij bij het raadplegen van archivalia vrijwel nooit zeker zijn of wij met familienamen dan wel met overgedragen erfnamen te maken hebben⁽²³⁾. Wij lichten dit toe aan de hand van één voorbeeld. In 1796, onder het Frans Bewind, werd in het Departement van de Nedermaas, waaronder Opglabbeek ressorteerde, een volkstelling per gemeente gehouden⁽²⁴⁾. Frappant voor de telling in Opglabbeek, opgemaakt door een ingezetene, is dat vrijwel nooit de familienamen vermeld worden, wel de op eigenaars, resp. bewoners overgedragen erfnamen, zonder ook maar enig onderscheid te maken tussen mans- en vrouwennamen. Wij lichten er enkele voorbeelden uit; links staan de namen uit de telling, rechts de eigenlijke familienamen:

Jan × Marie BAMPES = Jan SCHENEN × Maria Catharina PEETERS
 Andreas × Geertruydis BERGER = Andries NUYENS × Gertrudis KNOPS
 Jan × Mechel BRANTS = Joannes ROCKX ALIAS VAESSEN × Mechtildis WAEBEN
 ALIAS KIMPEN
 Jan × Agnes BROEKER = Joannes Antonius BROCKX × Agnes JANNIS
 Willem × Marie HERMANS = Willem SCHREURS × Maria Gertrudis VANDEURSEN
 Nelis × Aldegonde KIMPEN = Cornelis WAEBEN × Aldegondis SERTIJS ALIAS
 CLAESSENS
 Arnold × Lucie KLESKENS = Arnold VLIENEN × Marie Lucie GEERKENS
 Jan × Judie KLISSEN = Joannes WEEVERS × Judith CLISSEN
 Christiaan × Lucia COPPENS = Christiaan SCHREURS × Lucia MARTENS ALIAS
 BERGER
 Leonardus × Francine CREEMERS = Lenaert HELLINCK × Francine FRANSEN
 Jacob × Elisabeth MILLEN = Jacob LEMKENS × Maria Elisabeth VANDERSTEGEN
 Berth × Catharina RIJMKENS = Lambert GEERKENS × Catharina Elisabeth
 FREDERIX
 Gerit × Margarithte RUTTEN = Gerard MARTENS × Margaretha LEMKENS ALIAS
 VINCKEN
 Hendrik × Anna SMEETS = Hendrik GEERKENS ALIAS SMEETS × Anna JANSEN
 ALIAS JONCKERS
 Frans × Elisabeth STEGHER = Frans ROX × Elisabeth VANDERSTEGHEN
 Jan × Joanna THEUWIS = Joannes SCHREURS × Joanna Maria GRONDELAERS

3.3.2.

Tot voor een tweetal decennia werden de meeste Opglabbekenaren, zowel mannen als vrouwen en kinderen (de laatsten soms met een *van*-constructie), genoemd naar het goed dat zij bezaten of huurden;

- (23) In de parochieregisters (tot 1800) verdringen de erfnamen de familienamen in veel geringere mate dan in andere bronnen; wel zijn hierin de alias-namen zeer gangbaar, verwijzend naar het goed waar iemand geboren is of woont.
- (24) Bewaard op het Rijksarchief in Maastricht (kopies op het Rijksarchief in Hasselt).

bewoner en eigenaar vielen evenwel meestal samen. De familienamen vervulden enkel een rol in de administratie.

Het aantal voorbeelden dat hier volgt, zou nog merkkelijk uitgebreid kunnen worden. Links staan de officiële familienamen, rechts de overgedragen erfnamen zoals zij in het Opglabbeeks ongeveer klinken.

Antoon WILLEMS (°2.10.1871, † 9.3.1950) = Toneke BAMPES
 Hubert BERGMANS, ingetrouwde schoonzoon (°18.9.1868, † 17.8.1936) = Bert BIEKS
 Jacob GEUSSENS, ingetrouwde schoonzoon (°24.7.1884, † 1.7.1964) = Jaak BIESKENS
 Peter Jan Willem VANHOVE, nieuwe eigenaar (°28.10.1840, † 11.7.1922) = BRANSKE
 Hermanus Jacob ROEX (°29.5.1864, † 30.10.1959) = Kuub BROKER
 Laurentius HELLINGS, ingetrouwde schoonzoon (°9.1.1873, † 11.4.1949) = Linske DRIEGEN
 Theodoor TRUYEN, huurder (°9.2.1866, † 15.1.1940) = Door ENGELEN
 Herman GEEBELEN (°8.7.1888, † 10.7.1970) = Maan GELIJAMME
 Peter Jan CUPPENS (°3.6.1887, † 14.1.1951) = Pier GERI(T)S
 Peter Jan GEEBELEN (°20.12.1869, † 2.6.1938) = Jentje GIENS
 Peter Jan WILLEMS, ingetrouwde schoonzoon (°20.8.1858, † 13.11.1940) = Pierke HAGE(N)S
 Arnold PAESEN (°20.2.1879, † 22.10.1958) = Nolke HERMIS
 Philip CASTERS (°31.12.1885, † 25.8.1965) = Lips van de HOOF
 Mathijs WAEBEN (°23.8.1898, † 3.5.1972) = Ties KIMPEN
 Joannes Josephus KNOOPS (°18.6.1879, † 19.2.1956) = Janneke KLEESKE(N)S
 Jan Nicolaas GABRIELS (°21.4.1879, † 4.5.1951) = Jan KLISSEN
 Jacob SCHREURS (°13.6.1870, † 20.3.1946) = Kuub KUISEN
 Jan Mathijs CASTERS (°7.12.1865, † 12.4.1956) = Tieske KRIENS
 Willem SCHREURS (°18.11.1843, † 11.11.1925) = Wilke KEPPE(N)S
 Joannes Lambertus JANSSEN, ingetrouwde schoonzoon (°25.2.1881, † 21.9.1956) = Bert MANEN
 Jacob Hubert SCHROOTEN (°6.7.1868, † 3.3.1944) = Kiebeske MARTE(N)S
 Peter Michiel VANDEURSEN, nieuwe eigenaar (°8.6.1882, † 11.6.1968) = Geel MILLEN
 Karel BAETEN, nieuwe eigenaar (°29.12.1873, † 21.1.1950) = Kerelke OIJEN
 Leonard CAELEN (°28.3.1891, † 11.8.1968) = Leetje IEMS
 Balthazar ROEX (°4.5.1858, † 28.9.1938) = Beltje PAULS
 Jan Michiel JANSSEN (°29.9.1891, † 5.12.1955) = Geel REIMKE(N)S
 Lambert VANDEURSEN (°2.12.1890, † 27.9.1980) = Bert REINERS
 Peter Joannes BIJNENS, ingetrouwde schoonzoon (°1.9.1865, † 30.9.1939) = Pierke ROOKS
 Michiel VANDEURSEN (°6.6.1887, † 31.10.1944) = Geelke RUTTEN
 Leonard MARTENS (°23.2.1896, † 15.7.1963) = Lei SCHAS
 Hendrik VANDEURSEN, nieuwe eigenaar (°2.5.1852, † 26.9.1926) = Rikske SCHRIJVERS
 Jan Mathijs MARTENS (°3.6.1887, † 16.10.1950) = Jan SLEGERS

Jan Karel GEERKENS (°26.9.1880, † 27.6.1974) = Charelke STEGER
 Petrus Joannes PAESEN (°20.5.1871, † 23.4.1946) = Pier TIEVIS
 Lambert Karel WERTELAERS, ingetrouwde schoonzoon (°6.4.1870, † 25.9.1950)
 = Kerelke VASEN.

3.3.3.

De overdracht van de erfnamen op de eigenaars, resp. huurders van de erven heeft eeuwenlang plaats gehad. Dit is hoofdzakelijk te verklaren vanuit de sociologisch belangrijke plaats die deze erven bekleedden. In een eertijds afgesloten dorpsgemeenschap, in een landschappelijk goed geordend geheel met de gemene gronden, de cultuur-gronden en de erven als basiscomponenten, namen de erven een centrale plaats in, ook elders. Bovendien ligt Opglabbeek in de regio waar deze erven een vaak eeuwenoude naam hadden. Deze erfnamen kregen dan ook een primaire identificatie- en onderscheidingsfunctie, niet de familienamen.

Maatschappelijk en landschappelijk hebben zich de jongste tijd grote verschuivingen voorgedaan. Het aantal oude erven is ook drastisch ingekrompen. De overdracht van erf- op familienaam heeft thans nog enkel plaats binnen een besloten kring van oudere en autochtone Opglabbekenaren. De volgende ingezetenen van de gemeente, ook eigenaars van een oud goed in site, zijn in een weliswaar steeds kleiner wordende groep voornamelijk bekend onder de overgedragen erfnamen:

Jan ROEX (°12.8.1898) = Jentje BROKER
 Pieter Jacob GEEBELEN (°27.5.1907) = Jaak GIENS
 Hubert SCHREURS (°25.9.1904) = Hiebke KUISEN
 Pieter Michiel GABRIELS (°13.6.1915) = Chelke KRIEMERS
 Jan Hendrik CUPPENS (°30.7.1909) = Jan LEISEN
 Karel MARTENS (°30.9.1915) = Charel LEMMENS
 Jan WILLEMS (°20.6.1896) = Jentje DANELS
 Alexander BAETEN (°25.4.1910) = Zander TIEVIS
 Lambert SCHREURS (°18.3.1900) = Bertje VINKEN

Eksel

J. MOLEMANS